

Motion till riksdagen 2023/24:2358

av **Rose-Marie Carlsson m.fl. (S)**

Energipolitik för hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en energipolitik för hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Klimatfrågan är en av vår tids allra största utmaningar. Det är en fråga som inte känner några gränser och som inte kan vänta. Energifrågan är avgörande för att vi ska klara klimatomställningen. En god tillgång till prisvärd el är avgörande för att klimatomställningen ska omfatta alla. Men också för att företag ska kunna utvecklas och nya gröna jobb skapas. Klimatomställningen är en uppgift för hela samhället och inte något som enbart kan överlåtas till individen eller marknaden att hantera.

Sverige och övriga Europa befinner sig i en energikris. Den har dramatiskt förvärrats till följd av Rysslands invasion av Ukraina. Det krävs åtgärder på kort och på lång sikt, på alla nivåer, för att säkra en grön och prisvärd el. Detta gäller inte minst för Skåne och södra Sverige.

De stora elprisökningarna i södra Sverige har lett till en stor oro hos många människor som funderar på hur de ska klara vinterns elräkningar. Företag oroar sig för hur de ska kunna konkurrera på lika villkor.

Skåne lider av ett underskott av elproduktion. Därför måste elnätutbyggnaden till södra Sverige prioriteras framför utbyggnaden till övriga kontinenten. Men det behövs också ökad elproduktion i södra Sverige.

För att öka produktionen av förnybar el i Skåne måste utbyggnaden av vindkraft bli mer attraktiv för kommunerna. För att öka andelen beviljade tillstånd behöver kommunerna stärkta incitamenten för att medverka till utbyggd vindkraft.

För att kunna ta vara på el som skapas från till exempel sol och vind krävs lagringsmöjligheter. Regeringen behöver därför utreda hur elsystemet kan anpassas så att Svenska kraftnät kan garantera en hög leveranssäkerhet med rimliga kostnader för elkunderna.

Genom att kombinera förnybar elproduktion med en utveckling av produktion av grön vätgas, som inte innebär utsläpp av koldioxid eller andra växthusgaser, kan förnybar el användas på ett bättre och mer effektivt sätt. Det gäller inte minst genom lagring vid hög produktion för ett nyttjande vid låg produktion. El från vind, vatten och sol kan idag inte lagras, utan bara användas när den uppstår. Genom att använda vätgas skapas förutsättningar att lagra förnybar energi.

När elprisområdena infördes 2011 var ett av huvudsyftena att det skulle ge incitament för ökad regional elproduktion. Idag är det tydligt att den ambitionen har misslyckats. Systemet missgynnar de södra delarna av landet, snedvrider konkurrensen för många företag och försvårar för etablering av nya, i en region som behöver nya jobb.

Skåne tillhör elområde 4 och missgynnas av uppdelningen. Södra Sverige är beroende av elöverföring, men möjligheterna att föra över el mellan områdena är begränsade och det gör att priserna på el är avsevärt högre i elområde 4 och att risken för effektbrist är större där.

Arbete pågår med att bygga ut och utveckla nätet genom landet och öka överföringskapaciteten, men som med alla stora infrastrukturbyggen tar det tid. Både regeringen och kommunerna behöver snabba på processerna och öka utbyggnadstakten.

Det pågår en översyn av elområdena under ledning av Svenska kraftnät. Men i översynen ingår inte att Sverige skulle kunna utgöra ett enda elområde. Istället har Svenska kraftnät fokuserat på var det finns strukturella begränsningar i överföringen mellan elområde 1 och 2 och mellan elområde 3 och 4. Frågan om elprisområdena behöver en gedigen genomlysning i syfte att säkerställa låga elpriser i hela landet.

Det finns cirka 20 000 hushåll som värmer upp sina hem med biogas/naturgas. Många av dessa finns i Skåne. I takt med att Putin har strypt till gasleveranserna till Europa har många fått chockhöjda priser. Frågan om ett högkostnadsskydd här kan behöva ses över.

Rose-Marie Carlsson (S)

Adrian Magnusson (S)

Ewa Pihl Krabbe (S)

Joakim Sandell (S)

Niklas Karlsson (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Anna Wallentheim (S)

Jamal El-Haj (S)

Morgan Johansson (S)

Ola Möller (S)

Yasmine Bladelius (S)